

Nowa ewangelizacja jako odpowiedź na kryzys współczesnej kultury w nauczaniu Jana Pawła II

The New Evangelization as a Response to the Crisis of Modern Culture
in the Teachings of John Paul II

Wstęp

Jan Paweł II w Adhortacji *Ecclesia in Europa* dokonał analizy problemów Starego Kontynentu i Kościoła w Europie. Stwierdził, że czasy obecne jawią się jako pora zagubienia, co szczególnie uwidacznia się w zatraceniu pamięci i dziedzictwa, a także poprzez praktyczny agnostycyzm i indyferentyzm religijny. *Europejczycy sprawiają wrażenie żyjących bez duchowego zaplecza i niczym dziedzice, którzy roztrwonili dziedzictwo otrzymane od historii*¹.

Jest rzeczą oczywistą, że na kontynencie europejskim nie brakuje chrześcijańskich symboli wiary, które niestety dla wielu są tylko relikwiami przeszłości. Brak zakorzenienia w przeszłości tworzy lęk związany z przyszłością. Ten zaś daje o sobie znać poprzez wewnętrzną pustkę i brak sensu życia. Papież zaznaczył, że widać to w zmniejszającej się wciąż liczbie powołań kapłańskich i zakonnych, a także w trudnościach, jakie mają młodzi ludzie podczas definitywnego wyboru drogi powołania. Ponadto rozpowszechniło się zjawisko osamotnienia i fragmentaryzacji egzystencji². *Europejska kultura sprawia wrażenie „milczącej apostazji” człowieka sytego, który żyje tak, jakby Bóg nie istniał*³. Pojawia się pokusa budowania miasta ludzi bez Boga czy nawet wprost przeciw Niemu⁴.

Jakie są zatem szanse na zmianę tej ponurej rzeczywistości? Papież wskazał konieczność nowej ewangelizacji: *Mam wrażenie, że*

¹ Jan Paweł II, *Adhortacja „Ecclesia in Europa”*, nr 7.

² Tamże, nr 8.

³ Tamże, nr 9.

⁴ Tamże, nr 5.

*nadszedł moment zaangażowania wszystkich sił kościelnych w nową ewangelizację i misję wśród narodów*⁵.

Struktura nowej ewangelizacji

Jan Paweł II w Adhortacji apostołskiej *Pastores dabo vobis* podkreślił, że nowa ewangelizacja wymaga *nowej gorliwości, nowej metody i sposobu głoszenia i świadectwa Ewangelii*⁶. Owej nowości, w żadnym wypadku, nie można wiązać z głoszeniem jakiejś *nowej Ewangelii*, lecz z ukazaniem Chrystusa i Jego zbawczego dzieła w sposób zrozumiały dla współczesnego człowieka⁷. Struktura nowej ewangelizacji opiera się na relacji Boga do człowieka, dlatego też można mówić o jej dwóch zasadniczych filarach. Pierwszym jest osoba Jezusa Chrystusa, drugim zaś człowiek. Jan Paweł II wskazał, że *jedną z podstawowych treści nowej ewangelizacji jest nie tylko prawda o Bogu, ale również pełna prawda o człowieku oparta na Ewangelii*⁸. Bóg bowiem, przychodząc w Jezusie Chrystusie, objawia prawdziwe oblicze Boże, ale także objawia człowiekowi prawdę o nim samym. Chrześcijańskie źródła teologiczne rozwinięte przez Tradycję mają charakter chrystocentryczny, ogniskują się na Osobie Jezusa Chrystusa: Boga-człowieka. Można więc powiedzieć, że także misja ewangelizacyjna Kościoła ma taki właśnie charakter⁹.

Papież, pochylając się nad tajemnicą Wcielenia, szczególnie zaakcentował postawę miłującego Boga-Stwórcy, który właśnie w Synu zniżył się do poziomu stworzenia, aby je wynieść do pełni doskonałości¹⁰. Wcielenie to ma charakter jednorazowy i niepowtarzalny. Jest jednocześnie historyczne i misteryjne. W nim dokonała się rekapitulacja stworzenia oraz zbawienie¹¹. W Chrystusie każdy człowiek

⁵ Jan Paweł II, *Encyklika „Redemptoris missio”*, nr 3 (dalej: RMI).

⁶ Jan Paweł II, *Adhortacja „Pastores dabo vobis”*, nr 10 (dalej: PDV).

⁷ Por.: Jan Paweł II, *Adhortacja „Familiaris consortio”*, nr 5 (dalej: FC).

⁸ Jan Paweł II, *Kościół na polskiej ziemi wobec nowych zadań. Przemówienie do II grupy biskupów przybyłych z wizytą ad limina apostolorum*, ORP 2 (1993), s. 20.

⁹ Por.: K. Parzych, *Chryścyczna antropologia podstawą misji ewangelizacyjnej Kościoła w myśli Jana Pawła II*, w: *Jana Pawła II inspiracje chrystologiczne*, red. K. Kaucha, J. Mastej, Lublin – Kielce – Kraków 2006, s. 184.

¹⁰ Z.J. Zdybicka, *Chrystus właściwą odpowiedzią na pytanie o człowieka*, „Ethos” 2005, numer specjalny, s. 91–92; Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska w Kościele w świecie współczesnym*, nr 22 (dalej: KDK).

¹¹ Por.: M. Rusecki, *Chryścocentryczne podstawy dialogu międzyreligijnego*, w: *Dialog międzyreligijny*, red. H. Zimoń, Lublin 2004, s. 43.

wypełnia sens swojego istnienia i osiąga doskonałą pełnię w Bogu¹². Ten aspekt podkreślony został w *Deklaracji Końcowej* Specjalnego Zgromadzenia Synodu Biskupów dla Europy. Sam dokument nie zawiera szczegółów realizacji nowej ewangelizacji, wskazuje jednak, że podstawą architektoniczną dzieła winien być Chrystus Zmartwychwstały. Syn Boży jest drogą do poznania Boga: *jeśli Kościół głosi Boga, to nie mówi o Bogu nieznanym, ale o Bogu, który tak nas ukochał, że jego Syn stał się dla nas człowiekiem [...] prawdziwym nowym Emmanuelem (por.: Mt 1, 23)*¹³. Jan Paweł II w swojej chrystologii akcentował doskonałość człowieczeństwa Chrystusa¹⁴. Jednocześnie wskazywał, że dzięki łasce każdy człowiek ma dostęp do tej doskonałości. Warunkował ją zaangażowaniem i wysiłkiem w osobistym dialogu z Bogiem¹⁵. W sposób obrazowy można powiedzieć, że człowiek – chociaż został stworzony na obraz i podobieństwo Boże – na ziemi przechodzi etap „stawania się” coraz bardziej na obraz Boży, zmierzając ku pełni w Chrystusie. Wysiłek poznawania Boga i doskonalenia siebie jest ściśle związany ze spełnianiem czynów moralnie dobrych, poprzez które potwierdza się, rozwija i umacnia podobieństwo Boże¹⁶. Każdy człowiek powołany jest do poznania i miłowania Boga¹⁷. Przez relację z Nim uczy się relacji do świata. Staje się odpowiedzialnym za świat i jego kulturę¹⁸. Tym samym pełni rolę niejako pośrednika między Bogiem a drugim człowiekiem oraz całym światem. W misji „pośredniczenia” w sposób szczególnie bierze udział także Kościół¹⁹. Każdy jego członek uczestniczy w horyzontalnym dialogu ewangelizacyjnym. Podobnie jak ewangelizacja ma na celu wprowadzenie i umocnienie zbawczego dialogu z Chrystusem, tak nowa ewangelizacja – w myśli Jana Pawła II – oznacza nieustanne odnawianie i ulepszanie działalności ewangelizacyjnej²⁰. Można powiedzieć, że zapoczątkował ją już sam Jezus Chrystus, który nie

¹² Por.: T. Styczeń, *Być sobą to przekraczać siebie – O antropologii Karola Wojtyły*, w: *Oso-ba i czyn oraz inne studia antropologiczne*, red. K. Wojtyła, Lublin 1994, s. 491–526.

¹³ Synod Biskupów – Pierwsze Zgromadzenie Specjalne poświęcone Europie, *Deklaracja końcowa* (dalej: DKSB), nr 3, ORP 1 (1992), s. 47.

¹⁴ Por.: Jan Paweł II, *Encyklika „Dominum et vivificantem”*, nr 40; *Encyklika „Veritatis splendor”*, nr 16 (dalej: VS); RMI, nr 29.

¹⁵ Por.: VS, nr 65.

¹⁶ Por.: tamże, nr 39.

¹⁷ Por.: Jan Paweł II, *Encyklika „Fides et ratio”*, nr 107 (dalej: FR).

¹⁸ Por.: Jan Paweł II, *Encyklika „Centesimus annus”*, nr 36 (dalej: CA); FC, nr 10; *Adhortacja „Christifideles laici”*, nr 44.

¹⁹ Por.: PDV, nr 13.

²⁰ Por.: K. Parzych, *Dialog jako metoda ewangelizacji współczesnego świata według Jana Pawła II*, Olsztyn 2000, s. 122–138.

znosił Prawa, ale je wypełniał, korygując jednocześnie niewłaściwe stereotypy zachowań religijnych czy kulturowych²¹. Dlatego też Ojciec Święty domagał się od wierzących naśladowania postawy Jezusa wśród ludzi dotkniętych strukturami zła i grzechu²². Wysiłek odnowy metod ewangelizacyjnych jest możliwy dzięki postawie wzajemnego szacunku i poszanowania godności drugiej osoby, czyli postawie miłości ukazanej przez Chrystusa²³. Papież wskazywał, że łaska ożywa właśnie w dialogu miłości, do którego Bóg zaprasza wszystkich ludzi. Kościół musi uwzględnić nowe warunki, w których człowiek żyje i szczególnie akcentować nadzieję, o której daje świadectwo: *winniśmy mówić z wielką ufnością o duszy nieśmiertelnej, jak i o zmartwychwstaniu ciała. W nowej ewangelizacji nie powinno nigdy zabraknąć tego radosnego orędzia*²⁴.

Nowa ewangelizacja oznacza głoszenie Chrystusa i Jego Ewangelii, ale jednocześnie nierozzerwalnie łączy się z promocją godności osoby ludzkiej, która – stworzona na obraz Boży – ma niezbywalne prawa. Jan Paweł II mówił o tym podczas zebrania konsultacyjnego przed Specjalnym Zgromadzeniem Synodu Biskupów dla Europy. Zaznaczył wówczas, że refleksja nad człowiekiem nie może odbywać się w oderwaniu od porządku stworzenia i odkupienia. Porządek ten jest źródłem niezbywalnej godności istoty stworzonej na obraz i podobieństwo Stwórcy. Dopiero po uwzględnieniu tego faktu człowiek ukazuje się w całym bogactwie, wyrażającym się zarówno w panowaniu nad światem zgodnie z wolą Stwórcy, jak i w komunii pomiędzy ludźmi. Papież podkreślił, że ta godność to fundament do tworzenia w Chrystusie jednej, wielkiej rodziny dzieci Bożych²⁵. W nauczaniu Jana Pawła II szczególnie widoczny jest zwrot ku człowiekowi. Już w Encyklice *Redemptor hominis* napisał, że to właśnie *człowiek jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła*²⁶. Słowa te nie są tylko hasłem, ale stanowią jedną z głównych trosk i refleksji Ojca Świętego na temat relacji człowieka do wspólnoty Kościoła. Zdaniem papieża, zasadniczym celem istnienia wspólnoty katolickiej jest głoszenie

²¹ Por.: K. Parzych, *Chryścyczna antropologia podstawą misji ewangelizacyjnej Kościoła w myśli Jana Pawła II*, s. 183–194.

²² Por.: Jan Paweł II, *Encyklika „Redemptor hominis”*, nr 16 (dalej: RH); CA, nr 25.

²³ Por.: A. Szostek, *Człowiek drogą Kościoła. Główne linie pontyfikatu Jana Pawła II*, „Ethos” 2005, numer specjalny, s. 50–51.

²⁴ DKSB, nr 3, ORP I (1992), s. 48.

²⁵ Przemówienie do uczestników zebrania Konsultacyjnego przed Specjalnym Zgromadzeniem Synodu Biskupów dla Europy, ORP 11 (1990), s. 17.

²⁶ RH, nr 14.

każdemu prawdy o Chrystusie, który uwalnia i udoskonala: *Kościół nie może odstąpić od człowieka, którego los – to znaczy wybranie i powołanie, narodziny i śmierć, zbawienie i odrzucenie – w tak ścisły i nierozzerwalny sposób zespolone jest z Chrystusem*²⁷. Należałoby dodać, że właśnie z tego zespolenia chrześcijanie czerpią natchnienie do działalności na rzecz konkretnego człowieka i całej społeczności ludzkiej. Ze struktury nowej ewangelizacji wynika jej metoda. Papież wielokrotnie nawoływał do szukania nowych sposobów dotarcia z przesłaniem Ewangelii do wszystkich ludzi. Mówił o tym szczególnie podczas homilii na rozpoczęcie Synodu Biskupów, gdzie zaznaczył, że Kościół stoi przed poważnymi problemami, które dotyczą duchowego i społecznego życia Europy²⁸.

Nowa ewangelizacja a kultura

Jan Paweł II podczas sympozjum przedsynodalnego *Chrześcijaństwo i kultura w Europie* wyraził pragnienie, aby *nowa ewangelizacja stała się prawdziwym spotkaniem Słowa Życia z kulturami Europy*²⁹. Kultura jest wytworem człowieka – tym, co pozwala stawać się jeszcze bardziej człowiekiem, w *sensie ogólnym oznacza wszystko, czym człowiek doskonali i rozwija wielorakie uzdolnienia swego ducha i ciała*³⁰. Człowiek zaś, jak zostało to już wcześniej podkreślone, jest pierwszą i zasadniczą drogą Kościoła, wyznaczoną przez samego Zbawiciela³¹.

Dlatego papież apelował o przywrócenie naruszonych więzi między wartościami świata a ich fundamentem chrześcijańskim, czyli o utworzenie nowej syntezy Ewangelii i życia³². Papież podkreślał, że współczesna kultura zachowuje wiele wartości pozytywnych, co w znacznej mierze można przypisać dziełu ewangelizacji. Niemniej

²⁷ Tamże.

²⁸ *Stoimy wobec tak wielkich problemów, mających wpływ na duchowe i społeczne życie Europy. Zadania ostatnich lat odczytaliśmy jako „znaki czasu”, poprzez które Duch Święty przemawia do nas i wzywa nas do przyjęcia tej szczególnej inicjatywy pastoralnej. Pozwólmy się prowadzić Duchowi Prawdy.* ORP 1 (1992), s. 5.

²⁹ *Chrześcijaństwo i kultura w Europie*, Przemówienia na otwarcie sympozjum przedsynodalnego (31 X 1991), w: *Chrześcijaństwo i kultura w Europie. Pamięć, świadomość, program*, Kielce 1992, s. 6; DKSB, nr 3, ORP 1 (1992), s. 48.

³⁰ KDK, nr 53.

³¹ Por.: RH, nr 14.

³² Por.: *Przemówienie w siedzibie UNESCO, Paryż* (2 VI 1980), w: *Przemówienia i homilie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 2008, s. 286.

jednak nowe osiągnięcia i zdobycze naukowe, a także sposób dzisiejszego myślenia często powodują wypaczenie obrazu człowieka. Rozwijają się idee, które są nie do przyjęcia z punktu widzenia chrześcijaństwa³³. Współcześnie ruchy kulturotwórcze ogniskują się wokół istoty ludzkiej i jej pojmowania świata. Podkreślają rolę ludzkiego rozumu, nadając mu charakter absolutny³⁴. Rozwój nauki i techniki doprowadził do sytuacji, w której w pewnych obszarach świata ludzie żyją tak, jak gdyby Boga nie było³⁵. Szerzej te tendencje zostały opisane w *Deklaracji końcowej* Specjalnego Zgromadzenia Biskupów dla Europy. Do negatywnych zjawisk zaliczono: sekularyzm, konsumpcjonizm, hedonizm, indywidualizm, permissywizm etyczny. Wszystkie one są przejawem źle rozumianej wolności i w konsekwencji prowadzą do dehumanizacji człowieka i jego kultury³⁶.

Zostały zagrożone czysto ludzkie wartości, a także wiara i zmysł moralny. Poddawanie się pseudokulturze, pozbawionej refleksji nad sensem życia, prowadzi do wyobcowania kultury z jej wartości chrześcijańskich³⁷. Dlatego papież nawoływał, aby powrócić do chrześcijańskich korzeni³⁸. Przy tym wskazywał właśnie na nową ewangelizację, której zadaniem jest także promowanie chrześcijańskiej kultury. Wcześniej wspomniany dokument przypomina o konieczności ukazywania Jezusa Chrystusa jako paradygmatu zachowania osobowego i społecznego. Ewangelia jest odpowiedzią na zło, śmierć i brak miłości. Dlatego aby mogła dotrzeć do każdego, potrzeba wzmocnienia wysiłków w dialogu między wiarą i nauką oraz wiarą i instytucjami, które są wielkimi obszarami kultury nowożytnej. Zdaniem papieża, człowiek staje się w pełni człowiekiem tylko poprzez kulturę. Ona właśnie jawi się jako teren ewangelizacji i tym samym – jako droga wiodąca do Boga³⁹.

³³ *Świat nowoczesny, zafascynowany swoimi osiągnięciami, zdobycami technicznymi i naukowymi, przejmuje ideologie lub kryteria etyczne [...] sprzeczne z Ewangelią lub odzeganujące się od wartości chrześcijańskich. Kościół i kultura*, Przemówienie do członków Papieskiej Rady ds. Kultury, Rzym (18 I 1983), w: *Nauczanie Papieskie*, t. V/1, s. 72.

³⁴ *Rezultat jest taki, że [...] rozum chyli się ku samemu sobie pod brzemieniem tak rozległej wiedzy, przez co z dnia na dzień staje się coraz bardziej niezdolny do skierowania uwagi ku wyższej rzeczywistości i nie śmie sięgnąć po prawdę bytu. Nowoczesna filozofia zapomniała, że to byt winien stanowić przedmiot jej badań, i skupiła się na poznaniu ludzkim. Zamiast wykorzystywać zdolność człowieka do poznania prawdy, woli podkreślać jego ograniczenia oraz uwarunkowania, jakim podlega*. FR, nr 5.

³⁵ Por.: *Bądźcie świadkami Bożego Miłosierdzia*, Homilia na krakowskich Błoniach (18 VIII 2002), DZ T. IX, s. 909.

³⁶ Por.: DKSB, nr 2, ORP 1 (1992), s. 47.

³⁷ Tamże.

³⁸ *Chrześcijaństwo i kultura w Europie...*, s. 6–9.

³⁹ Por.: Jan Paweł II, *Adhortacja „Catechesi Tradendae”*, nr 53.

Zasadniczym elementem w promowaniu kultury jest edukacja. Wychowanie chrześcijańskie ma na celu przyswojenie sobie kultury chrześcijańskiej. Opiera się na osobistym stosunku człowieka do Boga. W centrum znajduje się człowiek, który zmierza do doskonałości. Ta zaś przejawia się w nieustannym wyborze dobra i pełnym rozwoju osobowości. Jest to również dążenie do uzyskania świadomości co do wielkości daru, jakim jest wiara. Wychowanie polega na przekazaniu tych wartości, które zostały wytworzone przez społeczeństwo i stanowią jego dorobek. Wszystkie jednak są głęboko zakorzenione w Bogu i ku Niemu mają ostatecznie zmierzać⁴⁰. Dlatego wychowanie chrześcijańskie jest niezastąpione w nowej ewangelizacji. Prowadzi do rozwoju i umacniania wiary oraz przeżywania życia zanurzonego w Chrystusie. Oparte jest na antropologii chrześcijańskiej, w której człowiek otwiera się na Boga, ludzi i cały świat⁴¹. Ojciec Święty podkreślił, że wiara i kultura nie są rzeczywistościami sobie obcymi. Bóg bowiem, objawiając siebie narodowi wybranemu, wykorzystał określoną kulturę. Także sam Jezus Chrystus poprzez wcielenie stał się konkretnym jej członkiem. Dlatego też kultura jest szczególnym zadaniem Kościoła, który powinien utrzymywać z nią ściśle związki i otwierać ją na światło Ewangelii. W rezultacie ewangelizacja kultur stanowi najbardziej integralną formę ewangelizacji społeczeństwa – dzięki niej orędzie Chrystusa przenika świadomość ludzką i znajduje odzwierciedlenie w etosie narodu, w jego postawie wobec najważniejszych spraw, w instytucjach i wszystkich strukturach⁴². Promocja kultury zakłada również formowanie członków Kościoła świadomych swojej potrójnej misji: profetycznej, kapłańskiej oraz królewskiej. Jan Paweł II na początku pontyfikatu zaznaczył, że pragnie podkreślić szczególnie tę godność Ludu Bożego. Podczas Mszy Świętej inaugurującej pontyfikat dodał, że misja Chrystusa trwa w Kościele, ponieważ każdy wezwany jest do uczestnictwa w tym potrójnym posłannictwie⁴³.

⁴⁰ Por.: G. Hansemann, *Wychowanie religijne*, Warszawa 1988, s. 48.

⁴¹ Por.: A. Rynio, *Obiektywna wartość pedagogicznego przesłania Jana Pawła II*, [online], [dostęp: http://www.opoka.org.pl/biblioteka/I/ID/wychowanie_ku_wartosciom_01_g.html], [dostęp: 13.03.2015].

⁴² Por.: P. Poupard, *Teologia ewangelizacji kultur*, „Communio” 8 (1993), s. 154–156.

⁴³ *Ten, narodzony z Maryi Dziewicy, syn cieśli – jak mniemano, Syn Boga żywego – jak wyznał Piotr – przyszedł, aby wszystkich nas uczynić „królestwem i kapłanami”*. Sobór Watykański II na nowo przypomniał tajemnicę tej władzy. Posłannictwo Chrystusa – Kapłana, Proroka – Nauczyciela i Króla – trwa w Kościele. Wszyscy: cały Lud Boży, jesteśmy tego potrójnego posłannictwa uczestnikami. Ty jesteś Chrystus, Syn Boga żywego. Homilia podczas Mszy św. inauguracyjnej pontyfikat (22 X 1978), w: *Przemówienia i homilie Ojca Świętego Jana Pawła II*, Kraków 2008, s. 11.

Konieczność inkulturacji Ewangelii

Nie można zapomnieć, że Kościół, prowadząc działalność ewangelizacyjną, bierze udział w procesie inkulturacji: *Ewangelizacja bowiem winna objąć nie tylko poszczególnych ludzi, ale również kultury. Zaś ewangelizacja kultury oznacza inkulturację Ewangelii*⁴⁴. Włączenie Kościoła w kulturę danego narodu jest procesem długotrwałym, bowiem zakłada *wewnętrzne przekształcenie autentycznych wartości kulturowych przez ich integrację w chrześcijaństwie i zakorzenienie chrześcijaństwa w różnych kulturach*⁴⁵. Jak widać, jest to przedsięwzięcie złożone, gdyż łączy orędzie chrześcijańskie z konkretną działalnością Kościoła, a także niezwykle trudne, ponieważ nie może w żaden sposób naruszać integralności wiary chrześcijańskiej. Inkulturacja Ewangelii rozumiana jako przenikanie Ewangelią życia kulturalnego jest jednym z najważniejszych wyzwań, przed jakimi stoi Kościół: *Głoszenie Jezusa Chrystusa we wszystkich kulturach to najważniejsza troska Kościoła i przedmiot jego myśli. W naszej epoce wymaga to przede wszystkim świadomości, że to kultury są rzeczywistością, którą pragniemy ewangelizować, a następnie stworzenia nowego typu współpracy między wszystkimi odpowiedzialnymi za dzieło ewangelizacji*⁴⁶. Nowa ewangelizacja w założeniach wymaga uwzględnienia obecnej sytuacji ludzkości oraz gruntownej rewizji metod pierwszej ewangelizacji. Sam proces inkulturacji polega na rozpoznawaniu wartości ewangelicznych, które zachowały się w obecnej kulturze lub są wartościami nowymi zgodnymi z orędziem Jezusa Chrystusa. Przez inkulturację dane społeczeństwo odkrywa w chrześcijaństwie wartości, szanuje je i zachowuje. Ponadto stara się wprowadzić te ewangeliczne wartości, które dotąd były nieobecne. Kościół poprzez wcielenie Ewangelii z jednej strony przekazuje ludziom swoje wartości, a z drugiej przyjmuje wszystko to, co jest w nich dobre i odnawia je od wewnątrz⁴⁷.

Podsumowując, kultura chrześcijańska oznacza symbiozę Ewangelii i kultury⁴⁸. Taka korelacja stwarza nowy sposób życia

⁴⁴ Pojęcia *nowej ewangelizacji i inkulturacji Ewangelii* wskazują na misyjną działalność Kościoła, czyli na reewangelizację tych przestrzeni kulturowych, które posiadają już pewne tradycje chrześcijańskie, ale na skutek postępującego sekularyzmu i dechrystianizacji stały się na nowo terenami misyjnymi. DKSB, nr 3, ORP 1 (1992), s. 48.

⁴⁵ RMi, nr 52.

⁴⁶ DKSB, nr 3, ORP 1 (1992), s. 48.

⁴⁷ Por.: RMi, nr 52.

⁴⁸ *Ewangelia, a zatem i ewangelizacja nie mogą być utożsamione z jakąś kulturą, bo niezależne są od wszelkich kultur.[...] Chociaż Ewangelia i ewangelizacja nie należą właściwie do żadnej z kultur, to jednak nie znaczy, że nie mogą się z nimi łączyć, ale wręcz przeciwnie,*

wspólnotowego, nową kulturę, która akcentuje wartości ewangeliczne zaszczone we współczesnej kulturze.

Zakończenie

Celem nowej ewangelizacji – uczył Jan Paweł II – jest budowa cywilizacji miłości i solidarności oraz odnowa Kościoła⁴⁹. Nie sposób tego dokonać inaczej, jak tylko przez dialog Ewangelii z kulturą, w który powinni zaangażować się wszyscy chrześcijanie. Podjęcie tej misji ewangelizacyjnej z nowym zapałem wymaga głębokiej wiary, żarliwej miłości oraz wierności. Tylko wtedy, dzięki asystencji Ducha Świętego, będzie mogło zrodzić się pragnienie głoszenia Ewangelii. Nowe czasy wymagają, aby orędzie chrześcijańskie było przekazywane w języku i formach czytelnych dla współczesnego człowieka. Nowa ewangelizacja winna zatem dać spójną, trafną i przekonującą odpowiedź na pytania ludzi naszych czasów, odpowiedź zdolną umocnić wiarę katolicką w jej podstawowych prawdach i to zarówno w wymiarze indywidualnym, rodzinnym, jak i społecznym⁵⁰.

zdolne są je przenikać, nie oddając się w służbę żadnej z nich [...] Dlatego trzeba dolożyć wszelkich starań i zabiegów, żeby ewangelizować troskliwie ludzką kulturę, czy raczej same kultury. Jest rzeczą konieczną, żeby się one odrodziły na skutek swego zespolenia z Dobrą Nowiną. Paweł VI, Adhortacja „Evangelii nuntiandi”, nr 20.

⁴⁹ Por.: J.J. de Farias, *Nowa Ewangelizacja a kultura*, „Communio” 8 (1993), s. 135.

⁵⁰ Por.: *Nowa ewangelizacja, postęp człowieka, kultura chrześcijańska*, Przemówienie na otwarciu obrad IV Konferencji Ogólnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej w Santo Domingo (12 X 1992), ORP 12 (1992), s. 25.

Summary

John Paul II taught us that the goal of the New Evangelization is to build a civilization of love and solidarity, and also to renew the Church. This task can be achieved through dialogue between the Gospel and culture with the participation of all Christians. The mission of evangelization with new enthusiasm requires deep faith, heartfelt love and fidelity. Only then, with assistance from the Holy Spirit, can a true desire to proclaim the Gospel emerge. A new era demands new languages and media understandable to contemporary people so that the truths of the Christian faith can be taught effectively. Thus, the New Evangelization should provide coherent, accurate and convincing answers to the questions of the modern world; ones that could strengthen the Catholic faith with its basic truths in individuals, families and communities.